

ความคิดเห็นของครูที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล

ของโรงเรียนในสหวิทยาเขตจอมสิรินทร์

จิตใต้ จินดาศรี*

บทคัดย่อ

การวิจัยสำรวจ (survey research) นี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล ของโรงเรียนในสหวิทยาเขตจอมสิรินทร์ จำแนกตามเพศและประสบการณ์การทำงาน ประชากรที่ศึกษาคือ ครูในสหวิทยาเขตจอมสิรินทร์ จำนวน 200 คน กำหนดตัวอย่างโดยใช้ตาราง Krejcie และ Morgan ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 132 คน สุ่มตัวอย่างโดยวิธีสุ่มอย่างง่าย เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามที่มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .986 สถิติที่ใช้ คือ ค่าแจกแจงความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) สถิติทดสอบที (Independent sample t test) และการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One Way Analysis of Variance) ผลการวิจัยพบว่า (1) ความคิดเห็นของครูที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของโรงเรียนในสหวิทยาเขตจอมสิรินทร์ ในภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก (2) ครูเพศชายและครูเพศหญิงมีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของโรงเรียนในสหวิทยาเขตจอมสิรินทร์ในภาพรวมไม่แตกต่างกัน แต่เมื่อพิจารณารายด้านพบว่าครูเพศชายและครูเพศหญิง มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานในด้านหลักความโปร่งใสและด้านหลักการมีส่วนร่วมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 (3) ครูที่มีประสบการณ์การทำงานต่างกันมีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของโรงเรียนในสหวิทยาเขตจอมสิรินทร์ ในภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

คำสำคัญ

1. ความคิดเห็น 2. การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล 3. สหวิทยาเขตจอมสิรินทร์

บทนำ

ภาวะปัจจุบัน มีการเปลี่ยนแปลงเกิดขึ้นอย่างรวดเร็วในทุกๆ ด้าน ส่งผลต่อการบริหารจัดการองค์กรที่ต้องปรับเปลี่ยนกลยุทธ์ให้ก้าวทันต่อการเปลี่ยนแปลง แต่รูปแบบการบริหารจัดการในด้านคุณธรรมจริยธรรมยังคงมีความสำคัญต่อทุกหน่วยงาน หลักธรรมาภิบาลจึงเป็นส่วนหนึ่ง

* นักศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาการศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี

ในการบริหารจัดการองค์กรให้มีประสิทธิภาพ “นโยบายของรัฐบาล พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา ด้านการส่งเสริมการบริหารราชการแผ่นดินที่มีธรรมาภิบาลและการป้องกันปราบปรามการทุจริต และประพฤตินิชอบในภาครัฐ : ข้อ 10.5 ใช้มาตรการทางกฎหมาย การปลูกฝังค่านิยม คุณธรรม จริยธรรมและจิตสำนึกในการรักษาศักดิ์ศรีของความเป็นข้าราชการและความซื่อสัตย์สุจริต ควบคู่กับการบริหารจัดการภาครัฐที่มีประสิทธิภาพเพื่อป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤตินิชอบของเจ้าหน้าที่ของรัฐทุกระดับอย่างเคร่งครัด” (สำนักงานเลขาธิการคณะรัฐมนตรี, Online) ซึ่งสอดคล้องกับระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการสร้างระบบบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี พ.ศ.2542 ในข้อ 4 ที่ระบุไว้ในข้อย่อย 4.2 ว่าในการบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี ควรจัดหรือส่งเสริมให้สังคมไทยอยู่บนพื้นฐานของหลักสำคัญอย่างน้อย 6 ประการ คือ หลักนิติธรรม หลักคุณธรรม หลักความโปร่งใส หลักการมีส่วนร่วม หลักความรับผิดชอบ และหลักความคุ้มค่า (หน้า ๒๖)

สำหรับสถานศึกษา ผู้ที่มีบทบาทมากที่สุดต่อความสำเร็จ คือ ผู้บริหาร ผู้บริหารนับได้ว่าเป็นบุคคลสำคัญในการดำเนินการต่างๆ ของสถานศึกษา ผู้บริหารจะต้องใช้ความสามารถในการบริหารงาน เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผล การบริหารจะประสบความสำเร็จได้ ย่อมขึ้นอยู่กับ การตัดสินใจสั่งการ การตัดสินใจใดๆ ย่อมมีผลกระทบต่อองค์กรหรือหน่วยงานอาจทำให้เกิดประสิทธิภาพ หรือเกิดความล้มเหลวในหน่วยงานได้ หลักธรรมาภิบาลหรือ Good government จึงเป็นหลักการบริหารจัดการที่ดี เพื่อประกันว่าในองค์กรจะไม่มีฉ้อราษฎร์บังหลวง ไม่ด้อยประสิทธิภาพ ธรรมาภิบาลสถานศึกษาจะช่วยประกันเรื่องนี้ได้ (เกษม วัฒนชัย, 2546, หน้า 8)

สภาพปัญหาที่พบจากการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา พบว่าไม่ชัดเจนเท่าที่ควร บางครั้งผู้บริหารใช้อำนาจในการตัดสินใจ โดยไม่เปิดโอกาสให้เพื่อนร่วมงานแสดงความคิดเห็น การประสานงานไม่ต่อเนื่อง ขาดการมีส่วนร่วมในการวางแผนพัฒนาสถานศึกษา และไม่มี ความยืดหยุ่นเท่าที่ควร ส่งผลต่อความเชื่อมั่นในองค์กร การพัฒนาสถานศึกษาจึงเกิดขึ้นได้ไม่เต็มที่

ผู้วิจัยคิดว่าหลักธรรมาภิบาล สามารถนำมาบูรณาการในการใช้ในการบริหารสถานศึกษาให้เกิดประสิทธิภาพได้ ด้วยการบูรณาการเข้ากับงาน 4 ฝ่าย ทั้งด้านบริหารวิชาการ ด้านบริหารงบประมาณ ด้านบริหารงานบุคคล และด้านบริหารทั่วไป ทั้งนี้ เพื่อให้เกิดความโปร่งใส ใช้หลักคุณธรรม จริยธรรม สอดแทรกในการบริหารงาน ทำให้องค์กรมีความน่าเชื่อถือ มีความศรัทธา เกิดขึ้นทั้งจากบุคลากรภายในและภายนอก สร้างความเชื่อมั่นให้เกิดในองค์กรมากขึ้น

จากเหตุผลดังกล่าว ผู้วิจัยจึงสำรวจความคิดเห็นของครูที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล ของโรงเรียนในสหวิทยาเขตจอมสิรินทร์ โดยศึกษาความคิดเห็นของครูใน 6 ด้าน ได้แก่ ด้านหลักนิติธรรม ด้านหลักคุณธรรม ด้านหลักความโปร่งใส ด้านหลักการมีส่วนร่วม

ด้านหลักความรับผิดชอบ ด้านหลักความคุ้มค่า เพื่อนำผลจากการศึกษามาเป็นแนวทางในการปรับปรุงการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาล ให้เป็นไปตามความคิดเห็นของครูและผู้บริหารสถานศึกษาสามารถใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาการศึกษาต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของโรงเรียนในสหวิทยาเขตจอมสิรินทร์ จำแนกตามเพศและประสบการณ์การทำงาน

สมมติฐานการวิจัย

1. ครูเพศชายและครูเพศหญิง มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลในสหวิทยาเขตจอมสิรินทร์แตกต่างกัน
2. ครูที่มีประสบการณ์การทำงานต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลในสหวิทยาเขตจอมสิรินทร์แตกต่างกัน

ขอบเขตของการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ คือ ครูในสหวิทยาเขตจอมสิรินทร์ ในปีการศึกษา 2559 จำนวน 200 คน

การกำหนดตัวอย่าง ใช้ตาราง Krejcie และ Morgan (อ้างถึงใน ภาวิดา ธาราศรีสุทธิ และศิริพงษ์ เสาภายน, 2559, หน้า 132) ได้จำนวนตัวอย่าง 132 คน เลือกกลุ่มตัวอย่างโดยใช้วิธีสุ่มอย่างง่าย

ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ เพศ ประสบการณ์การทำงาน และหลักธรรมาภิบาล 6 ด้าน ได้แก่ ด้านหลักนิติธรรม ด้านหลักคุณธรรม ด้านหลักความโปร่งใส ด้านหลักการมีส่วนร่วม ด้านหลักความรับผิดชอบ และด้านหลักความคุ้มค่า

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูลครั้งนี้คือแบบสอบถาม (questionnaire) แบ่งเป็น 2 ตอน คือ ตอนที่ 1 เป็นแบบสำรวจรายการ (Checklist) เกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบ ได้แก่ เพศ และการเติมข้อความ ได้แก่ ประสบการณ์การทำงาน ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับความคิดเห็นของครูที่มีต่อการบริหารงานของผู้บริหารตามหลักธรรมาภิบาลของโรงเรียนในสหวิทยาเขตจอมสิรินทร์

มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วน ประมาณค่า 5 ระดับของลิเคอร์ท (Likert Scale) คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด

ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นไปทดสอบสอบถามกับข้าราชการครูที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน แล้วนำคำตอบที่ได้ไปทำการทดสอบหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แอลฟาวิธีการของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) ได้ค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ .986

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง โดยทำการขออนุญาตนำแบบสอบถามเข้าเก็บข้อมูลจากข้าราชการครูในสถานศึกษาสภวิทยาเขตจอมสิรินทร์ จำนวน 132 คน และรับแบบสอบถามกลับคืนได้ครบถ้วน จำนวน 132 คน คิดเป็นร้อยละ 100

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ข้อมูลตอนที่ 1 วิเคราะห์โดยค่าแจกแจงความถี่ และค่าร้อยละ
2. ข้อมูลตอนที่ 2 วิเคราะห์ข้อมูลความคิดเห็นของครูที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของโรงเรียนในสภวิทยาเขตจอมสิรินทร์ โดยใช้ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD)
3. ข้อมูลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของโรงเรียนในสภวิทยาเขตจอมสิรินทร์ จำแนกตามเพศ วิเคราะห์โดยค่าสถิติ t test ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05
4. ข้อมูลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของโรงเรียนในสภวิทยาเขตจอมสิรินทร์ จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน ใช้การวิเคราะห์หาค่าความแปรปรวนทางเดียว (One Way Analysis of Variance)

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

ผลการวิจัยสามารถใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานสำหรับผู้บริหารในการปรับปรุงพัฒนาการบริหารงานในสภวิทยาเขตจอมสิรินทร์ ให้สอดคล้องกับหลักธรรมาภิบาลได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ผลการวิจัย

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล พบดังนี้

1. ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนมากเป็นเพศหญิง (ร้อยละ 63.6) และมีประสบการณ์การทำงาน 21 ปี ขึ้นไป มากที่สุด (ร้อยละ 39.40) รองลงมา คือ 1-10 ปี (ร้อยละ 33.33) และ 11-20 ปี (ร้อยละ 21.3) ตามลำดับ

2. ความคิดเห็นของครูที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของโรงเรียน ในสหวิทยาเขตจอมสิรินทร์ โดยภาพรวม ($\bar{x} = 4.31, SD = .38$) และรายด้านอยู่ในระดับมาก โดยระดับความคิดเห็นสูงสุด ได้แก่ ด้านหลักนิติธรรม ($\bar{x} = 4.43, SD = .41$) รองลงมา คือ ด้านหลักความรับผิดชอบ ($\bar{x} = 4.35, SD = .43$) ด้านหลักความคุ้มค่า ($\bar{x} = 4.32, SD = .48$) ด้านหลักคุณธรรม ($\bar{x} = 4.29, SD = .41$) ด้านหลักการมีส่วนร่วม ($\bar{x} = 4.27, SD = .46$) และด้านหลักความโปร่งใส ($\bar{x} = 4.18, SD = .47$) ตามลำดับ

3. ครูเพศชายและครูเพศหญิง มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของโรงเรียนในสหวิทยาเขตจอมสิรินทร์ โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน ($\bar{x} = 4.22, SD = .36$ และ $\bar{x} = 4.36, SD = .38$ ตามลำดับ) แต่เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่าครูเพศชายและครูเพศหญิง มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานในด้านหลักความโปร่งใสและด้านหลักการมีส่วนร่วมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4. ครูที่มีประสบการณ์การทำงานต่างกัน มีความคิดเห็นของครูที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของโรงเรียนในสหวิทยาเขตจอมสิรินทร์ ในภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

อภิปรายผล

1. ความคิดเห็นของครูที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของโรงเรียน ในสหวิทยาเขตจอมสิรินทร์ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เพราะ ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้ขับเคลื่อนองค์กรไปสู่เป้าหมาย ใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหาร เป็นผู้มีคุณธรรม มีวิสัยทัศน์ สร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับชุมชน ดำเนินการ ปรับปรุงและพัฒนาโรงเรียนในทุกด้าน ส่งเสริมให้บุคลากรมีความรับผิดชอบใช้การบริหารโรงเรียนตามหลักธรรมทางศาสนา มีมนุษยสัมพันธ์ มีการระดมทรัพยากรท้องถิ่นมาช่วยพัฒนาโรงเรียน ใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่า กล้าตัดสินใจ กล้าลงทุนในการพัฒนาโรงเรียนทุกๆ ด้าน เสริมสร้างควมมีระเบียบวินัย ตามแนวทางการบริหารการศึกษาที่กำหนดไว้ใน พ.ร.บ.การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุเทพ สุภาจาโร (2559, หน้า 45) ที่พบว่าสภาพการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหาร

สถานศึกษาตามความคิดเห็นของครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จันทบุรี ในภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับ ชม ทองสุข (2556, หน้า 32) ที่พบว่าความคิดเห็นของครูที่มีต่อการบริหารด้วยหลักธรรมาภิบาลของโรงเรียน ในเขตอำเภอเทพา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 3 ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับ อัจฉรา วงศ์ศิรินพคุณ (2556, หน้า 44) ที่พบว่าการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหาร โรงเรียนตามความคิดเห็นของครูสังกัด โรงเรียนเทศบาลชุมชนวิมลวิทยา จังหวัดตราด ในภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก

2. ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของโรงเรียนในสหวิทยาเขตจอมสิรินทร์ พบว่าครูเพศชายและครูเพศหญิงมีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของโรงเรียนในสหวิทยาเขตจอมสิรินทร์ในภาพรวมไม่แตกต่างกัน แต่เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่าครูเพศชายและครูเพศหญิง มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานในด้านหลักความโปร่งใสและด้านหลักการมีส่วนร่วมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แสดงให้เห็นว่าการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาบางครั้งตัดสินใจโดยใช้อำนาจของผู้บริหารเพียงผู้เดียว โดยไม่ให้นักลากรมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นเท่าที่ควร ส่งผลต่อภาพของการมองในด้านหลักความโปร่งใสและหลักการมีส่วนร่วมของเพศชายและเพศหญิงแตกต่างกัน โดยเพศหญิงมองภาพการบริหารงานในด้านความโปร่งใสและการมีส่วนร่วมในแง่ดีกว่าเพศชาย ทั้งนี้อาจเป็นเพราะเพศหญิงมีความอ่อนโยนและมองเห็นภาพในด้านปกติของการบริหารที่ผู้บริหารมีอำนาจในการตัดสินใจได้ด้วยตนเอง แต่เพศชายต้องการมองเห็นภาพในด้านการมีส่วนร่วมของบุคลากร ที่ส่งผลถึงภาพในด้านความโปร่งใส ซึ่งสอดคล้องกับ วิชระ วงษ์วิชา (2556, หน้า 60) ในด้านหลักนิติธรรม หลักคุณธรรม หลักความรับผิดชอบ และหลักความคุ้มค่า ที่พบว่าการเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูต่อพฤติกรรมกรรมการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ศึกษาหนองบัวลำพู เขต 1 ไม่แตกต่างกัน ยกเว้นในด้านหลักความโปร่งใส และหลักการมีส่วนร่วม นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับสุภลักษณ์ ประทุมมี (2556, หน้า 68) ในด้านหลักนิติธรรม หลักคุณธรรม หลักความรับผิดชอบ และหลักความคุ้มค่า ที่พบว่าหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาเครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษา อำเภอคลองหาด ตามความคิดเห็นของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 1 ไม่แตกต่างกัน ยกเว้นในด้านหลักความโปร่งใสและหลักความคุ้มค่า

3. ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของโรงเรียนในสหวิทยาเขตจอมสิรินทร์ พบว่าในภาพรวม และรายด้านไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะครูที่มีประสบการณ์การทำงานน้อยกว่า ได้รับโอกาสให้ปฏิบัติงานในหน้าที่

ที่ได้รับมอบหมายเท่าเทียมกัน สามารถใช้ความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงานได้อย่างเต็มที่ เหมือนครูที่มีประสบการณ์การทำงานมากกว่า และผู้บริหารกำกับติดตามดูแลการปฏิบัติงานอย่างทั่วถึง นิเทศครูอย่างใกล้ชิด ใช้กฎระเบียบตามที่สถานศึกษากำหนดอย่างเท่าเทียมกับทุกคน ซึ่งสอดคล้องกับ ศุภลักษณ์ ประทุมมี (2556, หน้า 71) ที่พบว่าการใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาเครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษา อำเภอคลองหาด ตามความคิดเห็นของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สระแก้ว เขต 1 ในภาพรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกัน และสอดคล้องกับสุเทพ สุภาจาโร (2559, หน้า 56) ที่พบว่าสภาพการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจันทบุรี ในภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะ

จากการวิเคราะห์ข้อมูลเมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล ของโรงเรียนในสหวิทยาเขตจอมสิรินทร์ ในรายด้านพบว่า เพศชายและเพศหญิงมีความคิดเห็นต่อการบริหารงานในด้านหลักความโปร่งใสและด้านหลักการมีส่วนร่วมแตกต่างกัน ผู้บริหารควรนำข้อมูลมาศึกษา และประยุกต์ใช้ในการบริหารงานให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น โดยเปิดโอกาสให้ครูได้มีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นในเรื่องต่างๆ ก่อนตัดสินใจดำเนินการ เพื่อให้เกิดความโปร่งใส สร้างความเชื่อถือศรัทธาให้กับองค์กร

เอกสารอ้างอิง

- เกษม วัฒนชัย. (2546). *ธรรมาภิบาลกับบทบาทของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน*.
กรุงเทพฯ: สำนักนโยบายและแผน.
- ชม ทองสุข. (2556). *ความคิดเห็นของครูที่มีต่อการบริหารด้วยหลักธรรมาภิบาลของโรงเรียน
ในเขตอำเภอเทพา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 3 จังหวัด
ยะลา*. สารนิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ.
- ไพฑูริย์ สุขผลานันท์. (2558). *การศึกษาสภาพการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหาร
สถานศึกษา สังกัดอาชีวศึกษา จังหวัดระยอง*. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต,
มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.
- ภาวิดา ธาราศรีสุทธี และศิริพงษ์ เสากายน. (2559). *การศึกษาอิสระ*. กรุงเทพฯ: มิตรภาพการพิมพ์
- ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี.(2542). *การสร้างระบบบริหารจัดการบ้านเมืองและสังคมที่ดี*.
กรุงเทพฯ: สำนักนายกรัฐมนตรี.
- วัชร วรรษวิษา. (2556). *การเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูต่อพฤติกรรมกรรมการบริหารตามหลัก
ธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษา
หนองบัวลำภู เขต 1.การศึกษาค้นคว้าอิสระ ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัย
มหาสารคาม*.
- ศุภลักษณ์ ประทุมมี. (2556). *การใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาเครือข่ายพัฒนา
คุณภาพการศึกษา อำเภอคลองหาด ตามความคิดเห็นของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 1*. งานนิพนธ์ศึกษามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยบูรพา
- สุเทพ สุภาจาโร. (2559). *การศึกษาสภาพการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหาร
สถานศึกษาตามความคิดเห็นของครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาจันทบุรี*. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต, บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.
- สำนักงานเลขาธิการคณะรัฐมนตรี. (Online) *หลักธรรมาภิบาล*. ค้นเมื่อ 4 พฤษภาคม 2560, จาก
<http://www.socgg.soc.go.th/corruptoon.htm>.

อังฉรา วงศ์ศิรินพคุณ. (2556). การศึกษาการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหาร
โรงเรียนตามความคิดเห็นของครู สังกัด โรงเรียนเทศบาลชุมชนวิมลวิทยา จังหวัดตราด.
สารนิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ.